

Όμοιώματα ἐκ τοῦ Μουσείου Giulia, κατ' ἀντιγραφὴν τῆς δνίδος Ἰγγλέση.

VILLA GIULIA

ΠΟΓΟΝΤΕΥΜΕΝΗ ἀπὸ κουραστικὸν καὶ ἄχρη φθινόπωρον, μὲ σκορπισμένας ἐλπίδας ὡς τὰ κίτρινα φύλλα ποῦ δυνατός ἀνεμὸς ἐσχόρπισε εἰς μίαν βραδείαν καὶ ἐγδυσε τὰ καυμένα τὰ δένδρα, ἀφῆνω τὰ πινέλα μου, καὶ τὸ ἐξοχικὸν μου καταφύγιον, διὰ νὰ ἐπανιδῶ τὴν Ρώμην. Εἶχα νοσταλγήσει τὰ Μουσεία της,

τὸ Κολοσιαῖον, τὸ Παλατῖνον καὶ τὴν λοιπὴν ποιητικὴν εὐμορφίαν της. Ὀλίγων ὥρῶν ταξίδιον καὶ ὁ φαιάχρους οὐρανὸς τῆς αἰωνίας πόλεως, ἡ διαπεραστικὴ βροχὴ της, ἡ μελαγχολία καὶ ἡ κατῆρεια ἐρχονται πρὸς συνάντησίν μου. Διὰ πάντα ξένον θὰ ἦσαν κακοὶ σύντροφοι· ἀλλ' ἐγὼ τοὺς ὑπεδέχθην φιλικώτατα καὶ μὲ παιδικὴν χαρὰν ἐπανελήμβανον «Roma Roma non si trova». Μικρὰ ἀνάπαυσις, καὶ ἡ περιοδεία μου ἀρχίζει ὡς νὰ ἤρχομαι τὸ πρῶτον εἰς Ρώμην. Ἡ Villa Borghese καὶ ἡ Galleria της, εἶναι ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψις. Χαιρετῶ τὸν Τισιανόν, τὸν Κανόβαν, καὶ τὸν Bernini —εὐτυχεῖς ἀθανάτους— ἐπακολουθεῖν αἱ λοιπαὶ Πινακοθήκαι καὶ τὰ Μουσεία τὰ ἀτελείωτα τῆς Ρώμης. Ἐφανταζόμεν ὅτι εἶχαν τελειώσει, ὅταν φίλη μου καλλιτέχνης μοὶ ὑποδεικνύει τὸ παρὰ τὴν Villa Giulia Μουσεῖον προϊστορικῆς τέχνης πλουτισθὲν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ὑπὸ τῆς τελευταίας ἀγορᾶς τῆς Κυβερνήσεως, ἐκ τῆς προικητικῆς οἰκογενείας Varberini καὶ τρέχω εἰς τὴν Villa Giulia μὲ καλλιτεχνικὴν συντροφίαν. Εὐτυχισμένος ἄνθρωπος ὁ Πάπας Giulio III. Ἀρκεῖ ν' ἀντικρύψετε τὴν Villa του διὰ νὰ τὸν καλοτυχήσητε. Ὁ γραφικὸς λόφος Parioli ἐξ ἐνός, ὁ Τίβερις ἐξ ἄλλου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡ ὑπερήφανος ἐξοχικὴ διαμονὴ τοῦ Πάπα· ἕκαστος τῶν συντρόφων εἶχε καὶ κατὶ νὰ πῇ πρὸς βάρος τοῦ εὐφυλόγου καὶ εὐθύμου ιδιοκτήτου, ὅστις φαίνεται

ἀρκετὰ ἀπησχόλησε τὸν κόσμον τῆς ἐποχῆς του μὲ τὰ σκάνδαλά του καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις. Ὑπὸ τὸ περιστύλιον τῆς Villa ἐφαντάσθημεν τὸν ἀτυχὲ Μιχαὴλ Ἀγγέλον βασανιζόμενον ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκκλησίας. Στενότερος φίλος ὁ Πάπας Giulio τοῦ δαιμονίου καλλιτέχνου, ἤρεσκετο νὰ τὸν βασανίῃ διὰ τὴν γνωστὴν ἀντιπάθειάν του πρὸς τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν ἐκράτει συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ καθ' ἣν ὥραν ἀκριβῶς ἔλοι οἱ αὐλικοὶ παρήλαυνον ἐκ τοῦ περιστύλιου πρὸς τὸ νομαῖον, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τὸν Τίβεριν. Τὴν πρώτην σειρὰν ἐννοεῖται κατεῖχον αἱ ὥραιαι γυναῖκες τοῦ Ε'. αἰῶνος, τῶσον θαυμαζόμεναι ὑπὸ τοῦ Πάπα, μεθ' ὧν συνδιελέγετο, ἐχαριεντιζέτο καὶ ἐρωτοτρόπει, καθ' ὃν χρόνον ὁ Μιχαὴλ Ἀγγέλος ἐδυσφόρει πρὸς ἐπαύξεισιν δὲ τοῦ μαρτυρίου ὁ Πάπας ἐψιθύριζε τὸ ἐλευθέριον ἀσμάτιον τῆς ἐποχῆς τοῦ Pietro Aretino· καὶ τότε μόνον ἐνεθυμεῖτο τὸν Τάσσαν, ὅτε ἡ στενωχωρία τοῦ καλλιτέχνου ἐξεδηλοῦτο διὰ νευρικῶν κινήσεων πλέον. Ἐπερχομένης τῆς γαλήνης, ὁ Πάπας εὐφυστάτα ἐδικαιολογεῖτο πρὸς τὸν Μιχαὴλ Ἀγγέλον. «Φίλε μου, ἔλεγε, σὺ ἐγεννήθης διὰ νὰ δημιουργήσῃς, καὶ ἐγὼ διὰ ν' ἀπολαμβάνω τὰ δημιουργήματα· εἰς ἐσὲ ἀρέσει τὸ μάρμαρον, εἰς ἐμὲ ἡ ζωὴ καὶ τὸ σπρίγγος· ἄς εἴμεθα καλοὶ φίλοι, καὶ ἄς ἀκολουθεῖ ἕκαστος τὸν δρόμον του». Ἡ συμπεριποίησις ἐκάστοτε ἐπῆρχετο τελεία καὶ ἡ συνδιαλέξις περὶ τέχνης ἐξηκολούθει, καὶ τὸ Παπικὸν ταμεῖον οὐδέποτε ἠρήθη εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀγγέλον τὴν συνδρομὴν του. — Οὕτε μίαν ἡμέραν ὁ Πάπας ἐσκέφθη περὶ σοβαροῦ ζητήματος· πρὸς τὸν ἐρωτῶντά αὐτὸν γραμματεῖα ἂν θὰ συγκληθῇ τὴν ἐπαύριον Συνέδριον ἀπῆντα· «Αὐριον θὰ συγκληθῇ συμπόσιον». Διήλθεν ὁλόκληρος ἡ ζωὴ του μὲ ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις, καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἐπλήρωσε δι' ἐκάστην ιδιοτροπίαν του... Ἐνα αἶωνα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάπα ἡ Villa διετήρησε τὴν ἡχὴν τῶν ἐορτῶν καὶ μεγαλείων της. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ἐχρησίμευσεν ὡς πρῶτος σταθμὸς τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Ρώμην με-